

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 บัญญัติให้จัดตั้งศาลรัฐธรรมนูญ และต่อมาได้มีพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในปี พุทธศักราช 2541¹ คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ² ได้เข้าทำหน้าที่ตามที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดรูปแบบการปกครอง และกำหนดกลไกที่เป็นปัจจัยพื้นฐาน (infra-structure) ของรัฐ เช่น การแบ่งการใช้อำนาจอธิปไตย การตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจ (check and balance) ระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฉบับนี้มุ่งหมายถึงการขยายขอบเขตการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของพลเมืองในทางการเมือง การเพิ่มการตรวจสอบการใช้อำนาจอธิปไตยโดยประชาชนเพื่อให้เกิดความสุจริต โปร่งใส และการเพิ่มระบบและองค์กรตรวจสอบการใช้อำนาจอธิปไตยให้ครอบคลุมทุกด้าน เพื่อให้ระบอบการเมืองมีเสถียรภาพและประสิทธิภาพเพื่อนำไปสู่การปฏิรูปทางการเมืองที่แท้จริง

จากเจตนารมณ์ที่ต้องการปฏิรูปการเมืองให้โปร่งใส สามารถตรวจสอบ ส่งเสริม และคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนดังกล่าว จึงกำหนดให้มีศาลรัฐธรรมนูญขึ้น

¹ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 115 ตอนพิเศษ 29 ง ลงวันที่ 20 เมษายน 2541

²ข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. 2550

“ข้อ 4 ในข้อกำหนดนี้

“ศาล” หมายความว่า ศาลรัฐธรรมนูญ หรือคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี

“ตุลาการ” หมายความว่า ประธานศาลรัฐธรรมนูญ หรือตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี”

เป็นครั้งแรก และบัญญัติอำนาจหน้าที่เชื่อมโยงกับรัฐธรรมนูญ โดยครอบคลุมทั้งในส่วนการวินิจฉัยตีความ และการแก้ไขปัญหาจากการนำไปใช้ภายใต้ผลในการปฏิรูปการเมือง 3 ประการ คือ³

1) การดำรงรักษาสถานะของรัฐธรรมนูญให้เป็นกติกากลางของการปกครองและการปฏิรูปการเมือง เพื่อควบคุมการบังคับใช้รัฐธรรมนูญให้เกิดผลในทางปฏิบัติ (Constitution Implementation)

2) การใช้รัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามครรลองของหลักการปกครองโดยกฎหมาย โดยการกำกับให้การใช้รัฐธรรมนูญนั้นดำเนินอยู่ในกรอบของหลักนิติธรรม (Constitution Steering)

3) การกำหนดทิศทางของเป้าหมายการใช้รัฐธรรมนูญให้บรรลุสู่จุดหมายของการปฏิรูปการเมือง โดยการวางบรรทัดฐานการใช้รัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ (Constitution Compliance)

ดังนั้น อำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญตามที่ปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญจึงมีหลายประการ เช่น การควบคุมความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างกฎหมายก่อนการใช้บังคับ⁴ การควบคุมความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายหลังการใช้บังคับซึ่งเป็นการควบคุมผ่านกระบวนการศาล⁵ ผ่านผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา⁶ การวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เสนอต่อสภาใดสภาหนึ่งมีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับร่าง ๆ ที่ต้องยับยั้งไว้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 175 หรือไม่⁷ การวินิจฉัยว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการ การกระทำเพื่อให้ตนมีส่วนโดยตรงหรือโดยอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย หรือไม่⁸ การควบคุมเงื่อนไขการตราพระราชกำหนด

³เชาวนะ ไตรมาศ *ศาลรัฐธรรมนูญไทย อดีต ปัจจุบัน อนาคต* กรุงเทพมหานคร นานาสั่งพิมพ์ 2543 หน้า 77-98

⁴รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 262

⁵รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 264

⁶รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 198

⁷รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 177

⁸รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 180

ของฝ่ายบริหาร⁹ และการวินิจฉัยกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ¹⁰ การยุบพรรคการเมือง¹¹ และการวินิจฉัยกรณีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นเท็จ¹²

ต่อมาเมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้สิ้นสุดลง ด้วยผลของประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ 3 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้ประกาศขึ้นใช้บังคับ เจตนารมณ์ในการตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ก็มิได้เปลี่ยนสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 นอกจากชำระรักษาไว้ซึ่งเอกราชและความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และยึดถือระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขแล้ว ยังคงมุ่งเน้นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ให้ประชาชนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการปกครอง ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐอย่างเป็นรูปธรรม กำหนดกลไกสถาบันทางการเมืองทั้งฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพตามวิถีการปกครองแบบรัฐสภา รวมทั้งให้สถาบันศาลและองค์กรอิสระอื่นสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้โดยสุจริตเที่ยงธรรม¹³

ในส่วนการทำหน้าที่เป็นองค์กรตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐภายใต้บริบทการปฏิรูปการเมืองของศาลรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 บัญญัติอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญไว้แตกต่างจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 บางประการ เช่น กรณีการยุบพรรคการเมืองด้วยเหตุการจัดตั้งไม่เป็นไปตามที่พระราชบัญญัติประกอบพรรคการเมือง พ.ศ. 2541 กำหนด หรือกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นเท็จ เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้องค์กรที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงเป็นผู้มีอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัย และให้ถือว่าการพิจารณาวินิจฉัยขององค์กรนั้นเป็นที่สุดโดยไม่ต้องส่งเรื่องมาให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยอีก อย่างไรก็ตามพบว่า บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หลายมาตรายังคง

⁹รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 219

¹⁰รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 266

¹¹พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2541 มาตรา 65 วรรคสอง

¹²รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 295

¹³คำปรารภในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

บัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ ทั้งที่หากพิจารณาแล้วจะเห็นว่า ควรให้อำนาจหน้าที่นี้ให้กับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้องตามแต่ละกรณีมากกว่า เช่น รัฐธรรมนูญ มาตรา 91 วรรคหนึ่ง ซึ่งบัญญัติว่า “สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภามีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกว่า สมาชิกภาพของสมาชิกคนใดคนหนึ่งแห่งสภานั้นสิ้นสุดลงตามมาตรา 106 (3) (4) (5) (6) (7) (8) (10) หรือ (11) หรือมาตรา 119 (3) (4) (5) (7) หรือ (8) แล้วแต่กรณี และให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับคำร้องส่งคำร้องนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกผู้นั้นสิ้นสุดลงหรือไม่” และวรรคสาม ซึ่งบัญญัติว่า “ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาคณใดคนหนึ่งมีเหตุสิ้นสุดลงตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งเรื่องไปยังประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิก และให้ประธานแห่งสภานั้นส่งเรื่องไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง”

นอกจากการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 91 ใช้บังคับกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 106¹⁴ แล้ว ยังนำมาใช้บังคับกับสมาชิกวุฒิสภามาตาม

¹⁴รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

“มาตรา 106 สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง เมื่อ

(1) ถึงคราวออกตามอายุของสภาผู้แทนราษฎร หรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร

(2) ตาย

(3) ลาออก

(4) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา 101

(5) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 102

(6) กระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา 265 หรือมาตรา 266

(7) ลาออกจากพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิก หรือพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิกมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของที่ประชุมร่วมของคณะกรรมการบริหารของพรรคการเมืองและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคการเมืองนั้น ให้พ้นจากการเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิก ในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันที่ลาออกหรือพรรคการเมืองมีมติ เว้นแต่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นได้อุทธรณ์ต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พรรคการเมืองมีมติคัดค้านว่ามติดังกล่าวมีลักษณะตามมาตรา 65 วรรคสาม ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามติดังกล่าวมิได้มีลักษณะตามมาตรา 65 วรรคสาม ให้ถือว่าสมาชิกภาพสิ้นสุดลงนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย แต่ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามติดังกล่าวมีลักษณะตามมาตรา 65 วรรคสาม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นอาจเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย

รัฐธรรมนูญ มาตรา 119¹⁵ และนำมาใช้บังคับกับนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีตามรัฐธรรมนูญ

(8) ขาดจากการเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นเป็นสมาชิก และไม่อาจเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นได้ภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง ในกรณีเช่นนี้ให้ถือว่าสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันถัดจากวันที่ครบกำหนด หกสิบวันนั้น

(9) วุฒิสภามีมติตามมาตรา 274 ให้ถอดถอนออกจากตำแหน่ง หรือศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย ให้พ้นจากสมาชิกภาพตามมาตรา 91 หรือศาลฎีกามีคำสั่งตามมาตรา 239 วรรคสอง ในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่า สิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันที่วุฒิสภามีมติหรือศาลมีคำวินิจฉัยหรือมีคำสั่ง แล้วแต่กรณี

(10) ขาดประชุมเกินจำนวนหนึ่งในสี่ของจำนวนวันประชุมในสมัยประชุมที่มีกำหนดเวลาไม่น้อย กว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวัน โดยไม่ได้รับอนุญาตจากประธานสภาผู้แทนราษฎร

(11) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก แม้จะมีการรอการลงโทษ เว้นแต่เป็นการรอการลงโทษ ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท”

¹⁵รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

“มาตรา 119 สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาสิ้นสุดลง เมื่อ

(1) ถึงคราวออกตามวาระ

(2) ตาย

(3) ลาออก

(4) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 115

(5) กระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา 116 มาตรา 265 หรือมาตรา 266

(6) วุฒิสภามีมติตามมาตรา 274 ให้ถอดถอนออกจากตำแหน่ง หรือศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย ให้พ้นจากสมาชิกภาพตามมาตรา 91 หรือศาลฎีกามีคำสั่งตามมาตรา 239 วรรคสอง หรือมาตรา 240 วรรคสาม ในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันที่วุฒิสภามีมติหรือศาลมีคำวินิจฉัยหรือมีคำสั่ง แล้วแต่กรณี

(7) ขาดประชุมเกินจำนวนหนึ่งในสี่ของจำนวนวันประชุมในสมัยประชุมที่มีกำหนดเวลาไม่น้อย กว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวัน โดยไม่ได้รับอนุญาตจากประธานวุฒิสภา

(8) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก แม้จะมีการรอการลงโทษ เว้นแต่เป็นการรอการลงโทษ ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท”

มาตรา 182¹⁶ ด้วยอีกเช่นกัน

เมื่อพิจารณาถ้อยคำที่ปรากฏในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าวแล้ว จะเห็นได้ว่าการสิ้นสุดลงของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองบางกรณีไม่จำเป็นต้องส่งมาให้ศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้วินิจฉัย เพราะถ้อยคำมีความชัดเจนหรือเป็นที่ประจักษ์แล้ว เช่น รัฐธรรมนูญ มาตรา 102 (2) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต มาตรา 106 (3) ลาออก หรือ (10) ขาดประชุมเกินจำนวนหนึ่งในสี่ของจำนวนวันประชุมในสมัยประชุมที่มีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวันโดยไม่ได้รับอนุญาตจากประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นต้น เหล่านี้ ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบ ได้สวน ทราบข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายของเรื่องดังกล่าว ได้แก่ องค์การหรือหน่วยงานที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองสังกัดอยู่ ดังนั้น จึงควรให้องค์การหรือหน่วยงานนั้นเป็นผู้ตรวจสอบเกี่ยวกับข้อเท็จจริง กรณีการสิ้นสุดสมาชิกภาพของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและยุติไปตามนั้น

¹⁶รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

“มาตรา 182 ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัว เมื่อ

(1) ตาย

(2) ลาออก

(3) ต้องคำพิพากษาให้จำคุก แม้คดีนั้นจะยังไม่ถึงที่สุดหรือมีการรอการลงโทษ เว้นแต่เป็นกรณีที่ดียังไม่ถึงที่สุดหรือมีการรอการลงโทษในความผิด อันได้กระทำโดยประมาท ความผิดหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท

(4) สภาผู้แทนราษฎรมิมีมติไม่ไว้วางใจตามมาตรา 158 หรือมาตรา 159

(5) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 174

(6) มีพระบรมราชโองการให้พ้นจากความเป็นรัฐมนตรีตามมาตรา 183

(7) กระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา 267 มาตรา 268 หรือมาตรา 269

(8) วุฒิสภามีมติตามมาตรา 274 ให้ถอดถอนออกจากตำแหน่ง

นอกจากเหตุที่ทำให้ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามวรรคหนึ่งแล้ว ความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเมื่อครบกำหนดเวลาตามมาตรา 171 วรรคสี่ ด้วย

ให้นำบทบัญญัติมาตรา 91 และมาตรา 92 มาใช้บังคับกับการสิ้นสุดของความเป็นรัฐมนตรีตาม (2) (3) (5) หรือ (7) หรือวรรคสอง โดยให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้ด้วย”

บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญในการวินิจฉัยการสิ้นสุดสมาชิกภาพของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไว้แต่เพียงองค์กรเดียว เป็นการรวมศูนย์วินิจฉัยสั่งการ ทำให้เกิดปัญหาความล่าช้าในการพิจารณาคดี ซึ่งอาจส่งผลเป็นการช่วยเหลือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ถูกร้องให้สามารถดำรงตำแหน่งอยู่ต่อไปจนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัย เนื่องจากวิธีพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญไม่ได้กำหนดระยะเวลาของการพิจารณาคดีไว้

จากสภาพปัญหาดังกล่าว จึงเห็นควรมีการศึกษาว่า กรณีการขาดคุณสมบัติ ต้องด้วยมีลักษณะต้องห้าม หรือกระทำการอันต้องห้ามของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งไม่จำเป็นต้องให้เป็นอำนาจหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญในการวินิจฉัย เช่น ในกรณีเป็นที่ประจักษ์มีกรณีใดบ้าง และหาแนวทางในการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญโดยให้อำนาจในการตรวจสอบกับองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม และการกระทำการอันต้องห้าม เป็นผู้มีหน้าที่ในการตรวจสอบโดยตรง แทนที่จะส่งคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้วินิจฉัย

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

2.1 เพื่อศึกษาถึงแนวความคิดในการจัดตั้งศาลรัฐธรรมนูญ และอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ

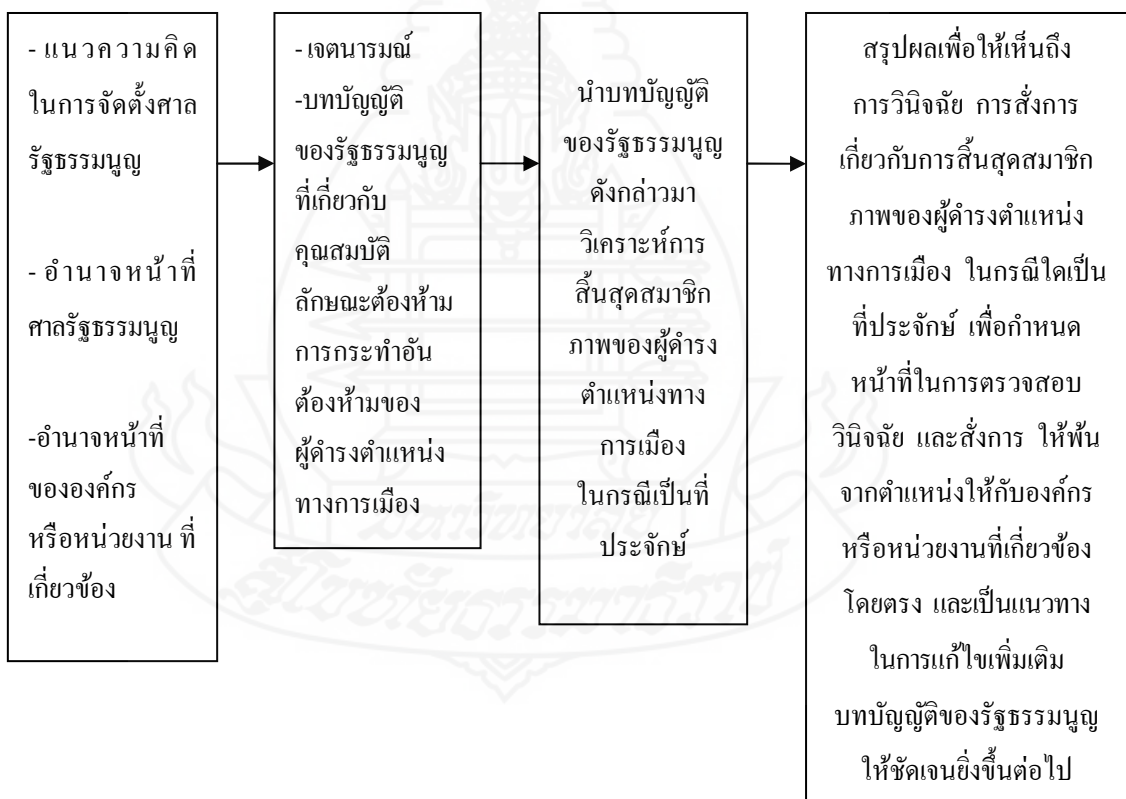
2.2 เพื่อศึกษาถึงเจตนารมณ์และบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวกับคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การกระทำการอันต้องห้ามของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง อันเป็นเหตุให้สิ้นสุดสมาชิกภาพตามรัฐธรรมนูญ และอำนาจหน้าที่ขององค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.3 เพื่อศึกษาถึงการวินิจฉัยเกี่ยวกับการสิ้นสุดสมาชิกภาพของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในกรณีเป็นที่ประจักษ์ ซึ่งไม่ต้องส่งคำร้องขึ้นสู่การวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญโดยตรง

2.4 เพื่อศึกษาถึงแนวทางในการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญกรณีดังกล่าว เพื่อจำแนกอำนาจหน้าที่ให้ถูกต้องชัดเจนต่อไป

3. กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้จะศึกษาแนวความคิดการจัดตั้งศาลรัฐธรรมนูญ และอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ เจตนารมณ์และบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวกับคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การกระทำอันต้องห้ามของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง อันเป็นเหตุให้สิ้นสุดสมาชิกภาพตามรัฐธรรมนูญ และอำนาจหน้าที่ขององค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าวมาวิเคราะห์ในกรณีเป็นที่ประจักษ์ และนำมาสรุปผลให้เห็นถึงการวินิจฉัยสั่งการการสิ้นสุดสมาชิกภาพของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในกรณีใดเป็นที่ประจักษ์ เพื่อบออำนาจในการวินิจฉัยสั่งการให้พ้นจากตำแหน่งให้กับองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง รวมทั้งเป็นแนวทางในการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

4. ประเด็นปัญหาการวิจัย

4.1 แนวความคิดในการจัดตั้งศาลรัฐธรรมนูญ และอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ มีอย่างไร

4.2 เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่บัญญัติเกี่ยวกับคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การกระทำอันต้องห้าม ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มีความหมายที่ครอบคลุมเพียงใด และอำนาจหน้าที่ขององค์กรหรือหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องมีลักษณะใดบ้าง

4.3 ในการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญโดยเฉพาะกรณีการพ้นจากตำแหน่งของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีความสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ และควรอยู่ในอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบ ได้ส่วน ทราบข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายของศาลรัฐธรรมนูญแต่เพียง องค์กรเดียว หรือไม่ และกรณีใดถือเป็นกรณีเป็นที่ประจักษ์ ซึ่งไม่ต้องขึ้นสู่การวินิจฉัยของ ศาลรัฐธรรมนูญโดยตรง

4.4 แนวทางในการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญกรณีดังกล่าวให้ชัดเจน ควรแก้ไขอย่างไร

5. ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาเรื่องนี้มุ่งศึกษาถึงแนวความคิดการจัดตั้งศาลรัฐธรรมนูญ และอำนาจหน้าที่ ศาลรัฐธรรมนูญทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ เจตนารมณ์และบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การกระทำอันต้องห้ามของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง อันเป็นเหตุให้สิ้นสุดสมาชิกภาพตามรัฐธรรมนูญ และอำนาจหน้าที่ขององค์กรหรือหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าวมาวิเคราะห์ในกรณีเป็นที่ประจักษ์ และนำมา สรุปผลให้เห็นถึงการวินิจฉัยสั่งการการสิ้นสุดสมาชิกภาพของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในกรณี ใดเป็นที่ประจักษ์ เพื่อมอบอำนาจในการวินิจฉัยสั่งการให้พ้นจากตำแหน่งให้กับองค์กร หรือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง รวมทั้งเป็นแนวทางในการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญให้ ชัดเจนยิ่งขึ้น

6. ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษาเรื่องนี้เป็นการศึกษาทางคุณภาพเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีการศึกษาเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยค้นคว้าจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ กฎหมาย คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ เอกสาร ตำราทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 เพื่อทราบแนวความคิดในการจัดตั้งศาลรัฐธรรมนูญ และอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ

7.2 เพื่อทราบเจตนารมณ์และบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวกับคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การกระทำอันต้องห้ามของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง อันเป็นเหตุให้สิ้นสุดสมาชิกภาพตามรัฐธรรมนูญ และรวมถึงภารกิจอำนาจหน้าที่ขององค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

7.3 เพื่อนำผลจากการศึกษามาวิเคราะห์ถึงการวินิจฉัยสั่งการการสิ้นสุดสมาชิกภาพของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในกรณีใดเป็นที่ประจักษ์ เพื่อมอบอำนาจในการวินิจฉัยสั่งการให้พ้นจากตำแหน่งให้กับองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง

7.4 เพื่อทราบถึงแนวทางในการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญกรณีดังกล่าวให้ชัดเจนต่อไป